

men at man bør hjælpe Sparekassens Debitorer ogsaa i videre Omfang, de mange, mange flere sjællandske Bønder, som have Obligationer udstedte til Sparekassen, end dem, hvis Navne findes paa denne Liste. Ogsaa for deres Vedkommende hævder jeg, at det er nødvendigt at komme dem til Hjælp, og at det er en Pligt for Staten, saadan som Forholdene have udviklet sig, og at der til det Formaalets Fremme kunde stiftes en Kreditforening eller lignende, skulde jeg se paa med Glæde. Hvad der til syvende og sidst kan blive gjort for Sparekassens Kreditorer, er vel ikke godt at vide. Det er jo en Sag, som efter al Sandsynlighed vil blive overordentlig bekostelig, men at hjælpe Debitorerne forekommer mig med god Villie at maatte være overkommeligt for Staten, hvad der saa end indtræder for Den sjællandske Bondestands Sparekasse. Thi for de noget over 20 Mill. Kr. Panteobligationer, som sjællandske Bønder have udstedt til Den sjællandske Bondestands Sparekasse, er der jo givet første Prioritets Panteret i den sjællandske Jord. Og lad der end være nogle enkelte mellem dem, som af en eller anden Grund kunne have faaet en lovlige første Prioritet, saa er der ingen Tvivl om, at gennemgaaende ere disse Prioriteter gode nok, og at Staten derfor, naar den blot kan tilvejebringe Pengene nogenlunde billigt, ikke vil komme til at lide noget effektivt Tab ved at komme disse Debitorer til Hjælp. Da den derimod i alle Tilfælde vil frelse Debitorerne fra store Omkostninger, for manges Vedkommende maaske fra total Ruin, ved at komme dem til Hjælp, synes jeg, det bør ske.

Det ærede Medlem fra Ringkøbing (J. C. Christensen) oplyste mig om, at jeg havde hørt forkert, da jeg hørte Navnet Thorsen — der var dog ogsaa andre, der havde hørt det —, det var Goos og Hansen. Jeg kender heller ikke dette statsretlige Værk, det ærede Medlem her sigtede til, men her har han altsaa fundet nogen Trøst. Det ærede Medlem mente dog selv den 5. Oktober, at saadanne Laan var aldrig tidligere givne. De Udtalelser, som faldt fra den højtærede Finansminister, var ganske i Overensstemmelse med denne Opfattelse, saa det er noget ex post, det ærede Medlem har faaet den Opfattelse, at der er Præcedens for slige Transaktioner.

Det ærede Medlem sagde, at de $1\frac{1}{2}$ Mill. Kr., som Den sjællandske Bondestands Sparekasse fik af Staten, ere ogsaa gaaede ud af Sparekassen; de ere blevne

hævede. Det er rimeligt nok; der har rimeligvis ikke været andre Penge at tage af, nogle Penge gaar der jo bestandig ud af en Sparekasse, og der er heller ikke Grund til at tro andet, end at det i den allersidste Tid begyndte at gaa daarligt for Sparekassen. Selv om det ærede Medlem her hævder, at han ikke troede paa, at der var noget i Vejen med Alberti, kan han være vis paa, at der var ikke mange i Landet, som ikke troede, at der maatte være noget galt med den Mand, efter hvad der var oplyst om ham. Derfor var der slet ikke Tale om et politisk *run* imod Sparekassen. Hvis der i de sidste Maaneder inden Albertis Fald er blevet taget noget mere ud af den, end der blev tidligere, hænger det ganske simpelt sammen med den rent saglige Opfattelse, at det var tvivlsomt, hvorvidt Albertis Affærer var i forsvarlig Orden. Jeg skal for Resten gøre opmærksom paa, at ogsaa i den Henseende paahviler der det ærede Medlem fra Ringkøbing et meget stort Ansvar, idet der var Folk, som tog Albertis Udnævnelse til Gehejmekonferensraad som en Kaution for, at hans Forhold var fuldstændigt i Orden, og derfor viste ham en Tillid, som de ikke vilde have vist ham, hvis det ikke var sket, og som har medført Tab for dem.

Naar det ærede Medlem sagde, at han kendte slet ikke noget til Den sjællandske Bondestands Sparekasses Forhold, men at det ikke var nogen Grund til ikke at komme den til Hjælp, denne store Pengeinstitution som den var, vil jeg sige, at det ærede Medlem havde jo dog i 1906 faaet at vide, at Regnskabet ikke var, som det burde være. Dette burde have været ham en Advarsel mod at gaa saa vidt som til at laane Alberti som Formand for Sparekassen disse $1\frac{1}{2}$ Mill. Kr. paa ekstraordinær Vis.

Det ærede Medlem sagde, at det var ikke hans Sag at paase, om dette Dokument blev stemplet, men jeg skal dog gøre opmærksom paa, at der var et særegent Forhold her. Det ærede Medlem gav som Minister Ordre til, at hele denne Laanetransaktion skulde holdes hemmelig, og det er jo dog muligt, at det har grebet ind i Departementschefens Dispositioner, naar det er ham, der har truffet dem, saaledes at det er Aarsagen til, at han hverken har krævet Vitterlighedsvidner paa Underskriften eller sørget for, at Dokumentet blev stemplet. Der var jo en ganske ekstraordinær, aldeles enestaaende Ordre til Hemmeligholdelse.